

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2356

Vragen van het lid **Jasper van Dijk** (SP) aan de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid over *het bericht dat van 2,3 miljoen migranten onbekend is waar zij zich bevinden* (ingezonden 2 maart 2020).

Antwoord van Minister **Koolmees** (Sociale Zaken en Werkgelegenheid), mede namens de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelatie (ontvangen 2 april 2020)

Vraag 1 en 2

Wat is uw reactie op het bericht «Van 2,3 miljoen migranten met bsn weet Nederland niet waar ze zijn»?¹

Is het juist dat u van 2,3 miljoen migranten met een burgerservicenummer geen idee heeft waar ze zich bevinden en dat u zelfs niet weet of deze mensen het land hebben verlaten?

Antwoord 1 en 2

De 2,3 miljoen personen waar Trouw over bericht zijn personen die als niet-ingezetenen in de Basisregistratie Personen (BRP)² staan geregistreerd en die nooit of slechts kort in Nederland verbleven (of op dit moment voor korte duur verblijven). Onder de 2,3 miljoen personen bevinden zich inderdaad arbeidsmigranten die tijdelijk in Nederland verblijven of verbleven. Echter, er bevinden zich onder de 2,3 miljoen ook personen die nooit in Nederland verbleven en om een andere reden zijn geregistreerd in de BRP (en een burgerservicenummer hebben). Dit zijn bijvoorbeeld grensarbeiders die in Duitsland wonen en in Nederland werken, maar ook personen die in het buitenland voor een Nederlands bedrijf werken en daarom in Nederland belasting moeten betalen.

¹ Trouw, 27 februari 2020 «Van 2,3 miljoen migranten met bsn weet Nederland niet waar ze zijn» (<https://www.trouw.nl/binnenland/van-2-3-miljoen-migranten-met-bsn-weet-nederland-niet-waar-ze-zijn~b457e1da/>)

² De Basisregistratie Personen (BRP) bevat de persoons- en adresgegevens van inwoners van Nederlandse gemeenten (ingezetenen) en van niet-ingezetenen. Niet-ingezetenen zijn personen die niet in Nederland wonen, maar wel een relatie hebben met de Nederlandse overheid. Hieronder vallen bijvoorbeeld personen die slechts tijdelijk (korter dan vier maanden binnen een periode van zes maanden) in Nederland zijn, bijvoorbeeld om te werken of te studeren, maar ook geëmigreerde Nederlanders.

De 2,3 miljoen personen zijn dus niet alleen arbeidsmigranten die tijdelijk in Nederland werken of werkten. Dit laat onverlet dat het niet vindbaar zijn van arbeidsmigranten tot knelpunten kan leiden voor uitvoeringsorganisaties en gemeenten. Op basis van louter gegevens uit de BRP is niet vast te stellen of deze personen in Nederland verblijven of verbleven. Niet-ingezetenen wonen formeel in het buitenland en in de BRP wordt dan ook een buitenlands woonadres geregistreerd. Om vast te stellen of een persoon een in Nederland verblijvende migrant is, zijn naast de gegevens uit de BRP andere gegevens nodig. Zoals in de brief aan uw Kamer van 20 december 2019³ over de integrale aanpak misstanden arbeidsmigranten is gemeld, wordt door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) gewerkt aan een ontwikkelagenda voor het vernieuwen en verbeteren van het BRP-stelsel. Daarbij wordt ook bekeken welke verbeteringen in de registratie van (EU)-arbeidsmigranten mogelijk zijn.

Vraag 3

Bent u het eens met Hoogleraar Mensenhandel en Globalisering Conny Rijken dat «we een onzichtbare groep hebben gecreëerd die kwetsbaar is voor verschillende vormen van fraude en uitbuiting»?

Antwoord 3

Een arbeidsmigrant die (naar verwachting) langer dan vier maanden (binnen zes maanden) in Nederland komt werken en woont, dient zich (net als iedere andere persoon) bij de gemeente waar hij woont als ingezetene in de BRP in te laten schrijven. Dit gebeurt bewust of onbewust niet in alle gevallen. Hierdoor ontstaat een kwetsbare groep omdat deze personen voor onder meer de Inspectie SZW niet vindbaar zijn als zich misstanden voordoen.

Vraag 4 en 5

Erkent u dat autoriteiten, zoals de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW), moeilijk kunnen controleren of migranten uitgebuit worden, in de criminaliteit belanden of fatsoenlijk gehuisvest worden, aangezien arbeidsmigranten geen adres hoeven op te geven als zij zich inschrijven als tijdelijk arbeidskracht?

Bent u het met de Inspectie SZW eens dat er sprake is van een «onwerkbaar situatie» omdat uitzendkrachten -door het ontbreken van adresgegevens- alleen via de uitzendbureaus te benaderen zijn, waardoor deze bureaus de verklaring van de uitzendkrachten kunnen beïnvloeden?

Antwoord 4 en 5

Het niet kunnen beschikken over contactgegevens of het verblijfadres in Nederland van de arbeidsmigrant die als niet-ingezetene is ingeschreven in de BRP en een melding indient in verband met overtreding van de Arbeidstijdenwet, de Wet Minimumloon of uitbuiting, vormt een probleem. De Inspectie SZW kan in dat geval een klacht en/of melding niet goed onderzoeken. De Inspectie wil graag rechtstreeks in contact treden met betrokkene en niet via de werkgever. Het niet kunnen beschikken over contactgegevens van een arbeidsmigrant belemmert de Inspectie dus in haar taakuitvoering, zowel bij toezicht als opsporing. Dit is onwenselijk.

Vraag 6

Erkent u dat malafide uitzendbureaus daarmee in de kaart worden gespeeld?

Antwoord 6

Malafide uitzendbureaus kunnen inderdaad misbruik maken van het niet vindbaar zijn van arbeidsmigranten. Dit is uiteraard ongewenst. Er zijn echter ook veel bonafide uitzendbureaus, brancheorganisaties en gemeenten die graag meedenken met de Minister van BZK en mij over hoe de registratie van arbeidsmigranten beter kan, zoals ik ook in mijn brief van 20 december 2019 over de integrale aanpak misstanden arbeidsmigranten heb aangegeven.

³ Kamerstuk 29 861, nr. 48.

Vraag 7

Wat vindt u ervan dat medewerkers van de loketten Registratie niet-ingezetenen (RNI) zich zorgen maken dat ze uitbuiting faciliteren door een bsn te verstrekken aan mensen van wie geen woonadres bekend is?

Antwoord 7

De Minister van BZK is verantwoordelijke voor de registratie van niet-ingezetenen. Hij neemt het signaal serieus en heeft de Rijksdienst voor Identiteitsgegevens gevraagd hieraan aandacht te besteden bij de instructie en ondersteuning van de medewerkers van de loketten. De medewerkers volgen al verplichte trainingen, zo is er een opleiding om in de praktijk signalen van mensenhandel te herkennen en wordt veel aandacht besteed aan het herkennen van identiteitsfraude.

Vraag 8

Is het juist dat de adressen van tijdelijke arbeidsmigranten wel degelijk bekend zijn, namelijk in de polisadministratie van het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV)?

Antwoord 8

De Polisadministratie is bedoeld voor (het delen van) gegevens over inkomstenverhoudingen (o.a. arbeid, uitkering). Werkgevers zijn verplicht om in de loonaangifte een buitenlands of binnenlands adres aan te leveren die door de werknemer wordt opgegeven. Er rust geen verplichting op de werkgever om dit te controleren.

Vraag 9

Waarom zorgt u er niet voor dat deze informatie op een werkbare manier wordt ontsloten, conform de aangenomen motie Jasper van Dijk over voor adresregistratie overgaan op de Basisregistratie Personen (BRP)?⁴

Antwoord 9

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het bijhouden, de kwaliteit en de actualiteit van de BRP voor wat betreft gegevens over hun inwoners en het doen van onderzoek naar de juistheid van die gegevens. Betrokkenen kunnen in praktijk natuurlijk elders wonen of verblijven dan op het adres dat is geregistreerd in de BRP. Daarom is een kwaliteitsregime ingericht op de BRP waar gemeenten en bestuursorganen samenwerken om de gegevens actueel te houden. In artikel 2.34, eerste lid van de Wet Basisregistraties Personen (Wet BRP) is geregeld dat bestuursorganen, zoals de Belastingdienst, UWV en SVB, een terugmelding moeten doen aan de desbetreffende gemeente als er gerede twijfel bestaat over de juistheid van een adresgegeven. De desbetreffende gemeente kan na een terugmelding over de eventuele onjuistheid van een adresgegeven een adresonderzoek doen.

UWV neemt deel aan de Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA). Voor het doen van terugmeldingen heeft het UWV een verwonderloket ingericht dat adresgegevens doorgeleidt naar de centrale terugmeldvoorziening van gemeenten. Daarnaast voert UWV binnen LAA een pilot uit met gemeenten waarin onderzoek wordt gedaan naar adressen van WW-gerechtigden, die langdurig als niet-ingezetene in de BRP zijn geregistreerd.

Vraag 10

Deelt u de mening dat alle relevante overheidsinstanties voor de uitvoering van hun taken inzicht moeten krijgen in het adres van arbeidsmigranten? Zo ja, waarom draagt u het UWV en de Rijksdienst voor Identiteitsgegevens niet op ervoor te zorgen dat alle ontbrekende adressen van mensen uit de RNI-populatie die wel voorkomen in de loonaangifte, terechtkomen in de BRP?

Antwoord 10

In de brief van 20 december 2019 over de integrale aanpak misstanden arbeidsmigranten is de aanpak van het kabinet met betrekking tot de knelpunten in de registratie van arbeidsmigranten beschreven. Het Ministerie

⁴ Kamerstuk 17 050, nr. 550

van BZK (waaronder de Rijksdienst voor Identiteitsgegevens valt) werkt daarbij samen met onder andere UWV, maar ook met andere betrokken overheidsorganisaties, waaronder alle gemeenten. Op dit moment wordt door de ministeries van BZK en SZW samengewerkt aan een plan van aanpak om beter zicht te krijgen op verblijf van arbeidsmigranten. Over die aanpak zal de Tweede Kamer later dit jaar worden geïnformeerd.

Vraag 11

Wat zijn de consequenties wanneer een werkgever in de loonaangifte een onjuist adres opgeeft? Hoe vaak is reeds een sanctie opgelegd?

Antwoord 11

De werkgever is verplicht om in de loonaangifte een buitenlands of binnenlands adres aan te leveren die door de werknemer wordt opgegeven. Er rust echter geen verplichting op *de werkgever* om dit te controleren.

Vraag 12

Bent u bereid arbeidsmigranten vanaf dag één te registreren op een manier waardoor de Inspectie SZW en de gemeente eenvoudig kunnen nagaan waar de arbeidsmigrant zich bevindt, zoals voorgesteld door SP en ChristenUnie in het Actieplan Arbeidsmigratie?⁵

Antwoord 12

In de brief van 20 december 2019 over de integrale aanpak misstanden arbeidsmigranten zijn een aantal maatregelen opgenomen om de registratie van arbeidsmigranten te verbeteren. Met de Minister van BZK bekijk ik, gelet op de knelpunten, naar aanvullende oplossingen. Hierover informeren ik en de Minister uw Kamer zo spoedig mogelijk. zijn» (<https://www.trouw.nl/binnenland/van-2-3-miljoen-migranten-met-bsn-weet-nederland-niet-waar-zeyjn~b457e1da/>)

---

⁵ Kamerstuk 35 359, nr. 2